

Anbefaling til kompetanseplan for ressursykepleiere i palliasjon, Helseregion Sør-Øst

Overordnet målsetting

Bidra til at ressursykepleier har kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som gjør hen i stand til å utføre og stimulere til bedre kvalitet innen palliasjon ved egen arbeidsplass. Dette gjennom planmessig kompetanseheving, klinisk virksomhet, samhandling og systemarbeid.

Kompetanseplan sees i sammenheng med gjeldende samarbeidsavtale og funksjonsbeskrivelse.

Kompetansenivå:

Ressursykepleierne skal minimum ha utvidet kompetanse (tilsvarende nivå B) som beskrevet i [Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen](#). Nye ressursykepleiere bør delta på introduksjonskurs og hospiteringsprogram i regi av nettverket det første året de er ressursykepleier. Videre skal de holde seg faglig oppdatert gjennom å delta på kurs og samlinger i regi av nettverket.

1. Introduksjonskurs

Mål:

At ressursykepleier og hens leder

- har en felles forståelse av ressursykepleiers oppgaver og rolle, og hva arbeidsgiver skal legge til rette for
- kjenner organiseringen av nettverket
- kjenner tilbud innen palliasjon i foretaksområdet og hva som kjennetegner fagfeltet

At ressursykepleier

- kjenner egen nettverksgruppe
- er bevisst sin funksjon som ressursykepleier
- blir kjent med ulike metoder for å kartlegge symptomer – deriblant ESAS
- har grunnleggende kunnskap i å utarbeide og ta i bruk Individuell plan, og ser betydningen av samarbeid på tvers av nivåene
- blir kjent med nettsiden for lokalt nettverk og for Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst

Varighet: Minimum 6 timer. Arrangeres årlig eller ved flere enn 10 nye ressursykepleiere.

Deltakere: Nye ressursykepleiere sammen med sin nærmeste leder.

Undervisningsformer: Forelesninger og metoder hvor ressursykepleierne er aktivt deltagende.

Anbefalt litteratur:

Kaasa S, Loge JH (red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016. Kapitlene: Palliativ medisin – en innledning s. 34-49 og Diagnostikk innen palliasjon – en generell innføring s. 202-214.

[Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen](#). Helsedirektoratet, 2019.

Kapitlene: *Innledning (Grunnleggende palliasjon), Organisering og Kompetanse*

Revidert oktober 2023

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst

[ESAS symptomkartlegging](#)

[Individuell plan ved alvorlig sykdom](#)

[Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst](#)
Kompetansenettverk og palliative tilbud

2. Hospitering

Det anbefales at nye ressursykepleiere får hospitere i løpet av det første året de tiltrer sin rolle. Hospitering er en effektiv form for kunnskapsoverføring, og bidrar til innsikt i hverandres arbeid til pasientens beste. Flere helseforetak og kommuner har retningslinjer for hospitering, og ressursykepleier bør gjøre seg kjent med disse. Hospitering kan også søkes som tellende veiledningstimer til klinisk spesialist i sykepleie hos Norsk sykepleierforbund (NSF). Hver hospiteringsdag gir uttelling tilsvarende fire timers klinisk veiledning. NSF anbefaler at hospitant skriver refleksjonsnotat i hospiteringsperioden.

Den enkelte ressursykepleier må selv sette mål for hospiteringen ut fra egen kompetanse og arbeidsplass.

Hensikt med hospitering:

- øker kunnskapen innen fagområdet palliasjon
- øker kunnskapen om helhetlige pasientforløp
- øker kunnskapen om hvordan samhandlingen mellom tjenestenivåene kan forbedres
- blir kjent med personer det er naturlig å samarbeide med

Varighet: Hospiteringsperiode på minimum tre dager anbefales.

Deltakere: Ressursykepleiere fra både spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

3. Fagdager og nettverkssamlinger

Hensikten med fagdager og nettverkssamlinger er at ressursykepleier skal bli kjent med hverandre i nettverket, videreutvikle sin kompetanse og ferdigheter og oppdateres innen fagområdet. Dette for å være i stand til å fylle sin rolle som ressursykepleier.

Innholdet på fagdager og i nettverkssamlinger bør dekke tema som gir ressursykepleier mulighet til å oppnå og videreutvikle en utvidet kompetanse beskrevet i [Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen](#). Det anbefales at plan for fokusområder innen kompetanseheving beskrives i nettverkets strategi-/handlingsplan.

Lokale nettverkssamlinger

Mål:

At ressursykepleier

- får undervisning i aktuelle tema innen palliasjon
- diskuterer aktuelle problemstillinger fra egen praksis
- får økt oppmerksomhet og bevissthet omkring egen atferd og egne reaksjoner i møte med alvorlig syke pasienter
- utveksler erfaringer i bruk av de vanligste kartleggingsverktøy og tiltaksplaner som benyttes i palliasjon
- kjenner og utveksler erfaringer om gode systemer og rutiner for oppfølging og pleie av pasienter i palliativ fase
- har innsikt i betydningen av samarbeid på tvers av tjenestenivå
- har fokus på tverrfaglig samarbeid
- kan veilede og undervise i palliasjon på egen arbeidsplass
- er oppdatert om nyheter fra fagfeltet og fra nettverket

Varighet: Minst 2 samlinger per år (min. 12 timer per år).

Deltakere: Ressursykepleiere.

Undervisningsformer: Casediskusjon, kollegadiskusjon, korte innlegg med refleksjon som læringsmetode, forelesning.

Anbefalt litteratur: Aktuell litteratur ut fra tema det blir undervist i på nettverkssamlingen. Litteraturforslag skrives på innkallingen til møtet.

Felles årlig fagdag

Mål:

At ressursykepleier og leder

- får presentert siste års arbeid og resultat i nettverket
- blir oppdatert på nyutvikling innen fagfeltet (bl.a. lovverk/endringer, utviklingstrekk nasjonalt og internasjonalt, nye prosedyrer og verktøy)
- får informasjon om pågående lokale prosjekter innen palliasjon
- får undervisning i aktuelle tema innen palliasjon
- styrker samhandlingen både tverrfaglig og mellom tjenestenivåene

Varighet: En samling per år (min. 6 timer).

Deltakere: Ressursykepleiere sammen med sin nærmeste leder. Det er åpent for å invitere med andre faggrupper.

Undervisningsformer: Varierte undervisningsmetoder (forelesninger, gruppearbeid, film, summegrupper osv.) med vektlegging av tverrfaglig samarbeid.

Litteratur: Knyttet til faglig tema på fagdagen og skrives på programmet.

Anbefalt litteratur

Bøker

Kaasa S, Loge JH (red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016.

Retningslinjer og anbefalinger

[Palliasjon i kreftomsorgen - handlingsprogram](#). Nasjonal faglig retningslinje. Helsedirektoratet, 2019

[Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets slutfase](#). Helsedirektoratet, 2018

[Palliasjon til barn og unge](#). Nasjonal faglig retningslinje for palliasjon til barn og unge uavhengig av diagnose. Helsedirektoratet, 2017

[Beslutningsprosesser ved begrensning av livsforlengende behandling](#). Nasjonal veileder. Helsedirektoratet, 2013

[Pårørendeveileder](#). Nasjonal veileder. Helsedirektoratet, 2019

[Livets siste dager - plan for lindring i livets slutfase - Helse Bergen \(helse-bergen.no\)](#)

[Demens](#). Nasjonal faglig retningslinje, kapittel 13. Helsedirektoratet, 2020

[Forhåndssamtaler på sykehjem](#). Veileder, Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo

Aktuelle læringsressurser

[Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst](#)

[Palliasjon](#) (Lindrende behandling). Helsedirektoratet

[Barns Beste](#). Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende:

[Pårørendeprogrammet](#)

[Livsfaseriter, kap.5: Religions- og livssynspolitiske utfordringer i Norge](#). Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn

[Palliasjon og demens for helsefagarbeidere og sykepleiere](#). E-læringskurs, Nasjonal kompetansetjeneste i aldring og helse, 2018.

[Lindrende omsorg og behandling til mennesker med utviklingshemming](#) Kunnskapsbanken, NAKU- Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming

[Åpenhet om døden](#). E-læring, KS

[Opplæringspakke i lindrende behandling og omsorg ved livets slutt](#). Digital opplæringspakke for helsefagarbeidere. Høgskolen i Innlandet / Helsedirektoratet. Lisensbelagt